

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERÓN, 36

Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa à Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	4 rals al mes.
Fora..	14 > trimestre.
Un número sol.	5 céntims.

Anuncis á preus convencionals.

Servey de trens pera passatgers desde 'l dia 20 de Janer

ASCENDENTS	Hora ciutat	DESCENDENTS	Hora ciutat
Pera Manresa, Mixto	7 h. 15. Matí	De Tarrassa, Tramvia	6 h. 29. Matí
> Manresa, Mixto	9 > 06. >	> Manresa, Mixto	8 > 19. >
> Zaragoza, Correo 260	11 > >	> Manresa, Exprés 251	10 > 01. >
> Tarrassa, Tramvia	12 > 24. Tde.	> Lleyda, Mixto	12 > 27. Tde.
> Lleyda, Mixto	3 > 23. >	> Tarrassa, Tramvia	1 > 38. >
> Manresa, Exprés 250	5 > 30. >	> Manresa, Mixto	3 > 10. >
> Manresa, Mixto	8 > 05. Nit	> Zaragoza, Correo 261	5 > 33. >
		> Manresa, Mixto	8 > 48. >

Sortidas de Barcelona pera Sabadell. (Hora ciutat). Demati: 6'08, 7'58, 10'08, 11'25. Tarde: 2'07, 4'35, 7'03.

Pera tots los trens serveixen los bitllets senzills de preu reduhit, escepte 'ls següents: Expressos 251 y 250 y correu 261. Pera 'l correu 260 serveixen los bitllets senzills sols pera Lleyda; pera las estacions intermitjas sols s' expendeixen bitllets de preu ordinari. En tots los trens s' admeten passatgers de las 3 classes.

Tots los trens s' deturaran en l' Apeadero de la Rambla, escepto 'ls correus.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADO
— Calderón, 18. — Sabadell —

Pera llogar

una magnifica cuadra capás pera 14 talers mecánichs, ab sa corresponent forsa á vapor, y dues grans cuadras, propias pera magatzém, dipòsit

á industria, en lo vapor del *Infern*, carrer de Calderón.

Informará l' encarregat del vapor.

SORPRESA

Gran sorpresa nos ha causat lo que 'ns comunica un suplement qu' hem rebut de nostre benvolgut company *L'* Olotí.

Lo decidit setmanari que durant molts anys ha vingut defensant nostres ideas en la xamosa vila d' Olot, nos dirigeix la despedida que reproduhim á continuació y de quin fet nos abstenim per de moment de fer'hi cap comentari, esperant férlos'hi una volta sapiguém detalls mes concrets dels motius qu' ens privan de tant excellent campió de las nostras doctrinas.

Végis com se despedeix lo decidit company d' Olot:

I A D E U S I A U !

«Poch pensavam, quan en lo número prop passat dirigiam afectuosa salutació d' any nou á nostres estimats suscriptors, que aquella era la darrera vegada que *L'* Olotí veia la llum pública y que avuy nos tocaria despedirnos d' ells. Portats de nostre immens amor á aquesta terra, á sas costums y tradicions, hem dirigit durant anys nostres esforços vers lo bell ideal de la resurrecció de son grandíós passat. Per aixó, nostre criteri ha sigut sostener lo dogmà catòlic en tota sa puresa y lo principi d' autoritat eclesiàstica en tot son esclat. Hem combatut sense pietat la política centralista, corrumpuda y corruptora, com filla del doctrinarisme lliberal, oposantli 'ls principis regionalistas, que de tot cor professém, basats en las tradicions històriques de nostra terra, hem rendit cult fervent al Art en sas diversas manifestacions, considerant que aquestas nobles expansions del esperit, quan son informadas per la moral catòlica, son las mellors armas pera intentar la regeneració de las costums socials, com també hem ponderat las costums senzillás, las campestres y patriarcals expansions de nostre poble, reminiscèncias de temps mellors que, desgraciadament, tira'n á desapareixer esboyradas pel baf del *flamenquisme* embrutidor, avuy de moda.

Però qui podia dirho, ha calificat de desmoralisadora nostra obra, declarantnos que rahons especials l' obligavan á estar contra nostra publicació, y nosaltres, que hem resistit á peu ferm las influencias burocràticas y las empentes del caciquisme desencadenat, nos retirém devant d' insinuacions que ni sisquera volém discutir, deixant lo camp lliure á qui meller que nosaltres sápiga defensar los interessos morals y materials de nostra estimada comarca.

Morim precisament quan la llevor que ab tant afany conresavam comensava á traure per tot arréu florida; quan assí y allá, per tot, brotan á diari nous y decidits campions de la causa catalanista; 'ns retirém ab la nostra bandera plegada á sota 'l brás, en la confiànsa de que un dia 's fará justicia á la rectitud de nostras intencions.

La Redacció.

Olot, 9 de Janer de 1898.»

Polémica sobre '1 carlisme'

A continuació seguim transcribint literalment la contestació de nostre colega *La bandera Carlista* al rahonaments que insertarem fa dias com à base de la controvèrsia entaulada entre 'ls dos periódichs. Vaigin ente rantse nostres abonats de las rahons exposadas y á son temps tindrém 'l gust de contestarli degudament.

¿QUÉ ES EL CARLISMO?

v

Esa fe viva y profunda que tanto resplandecia en los bellos preámbulos de las constituciones, en el espíritu de toda la legislación civil y en la elocuencia parlamentaria de nuestros mayores, era el fuego divino que templaba sus ánimos para arrostrar con impávida abnegación las calamidades de una lucha desigual ó los rigores de la tiranía cuando la patria ó la libertad estaban en peligro. Ella hacia temblar las manos de los Reyes cuando los prelados les intimaban que prestasen sobre los Santos Evangelios el juramento de observar y hacer que fuesen observados los fueros y costumbres de la tierra, antes de recibir la diadema en eresencia de todos los estamentos congregados en la Casa de Dios para prestarles fidelidad y visallaje. Ella infundía á los pueblos aquel profundo respeto á las autoridades constituidas y aquel celosísimo amor á sus fueros y libertades, que defendieron siempre con tanto heroísmo; pero agotando antes todos los medios pacíficos y legales, para que ni por asomo pudiera jamás ponerse en duda su lealtad.» (1)

Y cuenta que no debemos atribuir esa constancia en la f e a la superstición, ni a las tramas que imponia la religión a los entendimientos, ni a las ideas retr ogradadas de aquella época. Pudieron arrancar a nuestros padres las libertades patrias, las leyes municipales, la autonomía; pero la religión no fué posible arranc『rsela. También la impiedad cubierta con mil antifaces a cual más hipócrita, también la herejía, también el liberalismo trataron de sentir sus reales en los campos catal unimos y ocasionaron más de una lucha, pero como plantas ex oticas a la catalana tierra desaparecieron más o menos tarde. A principios de este siglo y en las c elebres C ortes de C adiz, los diputados catalanes fueron los que con más tenacidad se opusieron al robo de los bienes del clero, a la abolición del Tribunal de la Inquisición y a otras disposiciones liberales, porque veian que con ellas se barreneban los cimientos de la monarquía española, se despreciaba la autoridad de la Iglesia y se preparaba el camino para arrancar de España la unidad cat lica. (2) Los fueros sostenidos por la religión son el baluarte de la libertad y de la grandeza de nuestra patria; sin religión son un edificio sin cimientos, una plaza fuerte sin fosos y sin murallas. La libertad, por lo mismo que es hija del cielo, necesita la luz de la religión para que no se convierte en liberalismo. Por esto nosotros, los carlistas, queremos los Fueros, Pero que comiencen *En Nom de Nostre Senyor Jesucrist* (3); queremos los Fueros, pero cumpliendo y aceptando el articulo 39 de la Constitución de Cataluña: *Sen la religión dels catalans la cat lica, apostólica y romana, no es perm s d cap llaic discutir*

(1) Coroleu y Pella. *Los Fueros de Cataluña.*

(2) Véase al P. Várez en su *Apología del Altar y el Trono*, T. I.

(3) Así comienza la *Constitución política de Cataluña*.

ti pública ni privadament cap dels seus dogmas. Queremos los Fueros con aquella pragmática que castigaba á los blasfemos del nombre de Dios, de la Virgen y de los santos: queremos los Fueros pero sin la libertad de cultos, más si, una racional tolerancia, como estaba establecido en nuestras sabias leyes; queremos los Fueros con aquel articulo que priva á la generalidad de préstamos y empréstitos que arruinan á la Nación, no permitiendo que se tome dinero á más del 5 por 100 de interés (1), queremos la autonomía, pero que no sea puente para la independencia, antes fuente mayor progreso y lazo de mayor fuerza y defensa, conforme al *Acta de Tarragona* fechada á 14 de Diciembre de 1318 que dice: «Considerando que según texto del Evangelio todo reino que se divide será desolado y por consiguiente que cualquiera reino debe ser unido é indivisible, para que la virtud de muchos unida sea más fuerte y valedera para mantener la justicia, sin la qual perece toda la tierra y con ella toda sus habitantes, y tambien que con las fuerzas de muchos unidas en un solo haz con mayor potencia la defensa se obra más plenamente y resplandece, y la cosa pública se fortifica más espléndidamente y se salva de las incursiones enemigas; y atendiendo que ya en pasados tiempos sobre los Reinos de Aragón y Valencia y Condado de Barcelona, que obtuvimos por gracia de Dios, fué intentada división por nuestros progenitores, lo qual indujo y ocasionó un grave escándalo».

(Continuará)

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants d' avuy—S. Fasia papa y martir; Sant Sebastià natural de Narbona fou capità de la guardia del emperador Dioclesiá qui l' hi tenia particular estimació pero quan sapigué qu' era Cristià lo condemnà á mort fetlo flejeja per sos propis soldats; Sant Mauro bisbe, Eutimi abat y Santa Eustoquia monja.

La missa en honor de Sant Fabià y Sant Sebastià.

La Epistola es del cap. XI de la que escrigué Sant Pau al Hebreus.

Lo Evangelí es del cap. VI de Sant Lluch.

Parroquia de S. Feliu.—A las deu ofici solemne cantat per la escolania en honor de Sant Sebastià y à càrrec del Gremi de Fabricants, ab sermó pel Rvnt. Cardona.

Missas á las set al Roser per lo Rvt. Domingo Bellsolà, à Sant Joseph per Joaquima Porull de Ferrant, à dos quarts de vuyt al Carme per Francisco Terres Cendra y Sant Joseph per Filomena Tatché, à las vuyt al Carme per Caterina Casas Vda. de Feliu.

Parroquia de la Concepció.—A dos quarts de set missa al Sagrat Cor per Sebastià Colomer. A dos quarts deu ofici solemne ab orquesta aniversari de la mort de Maria Sampere y Argelaguet,

---

CORRESPONDENCIA

Castellar 19 Janer de 1898.

Després de tants días de persistents ayguats incomunicantnos ab tots los pobles veïns ab sos estragos en rius y torrents y ocasionant molts enderrocaments y esllavissaments de bastanta vâlua, ha vingut al darrera com per completar la tragèdia l' esgarrifós element del foix, però que afortunadament per are no lamentém cap desgracia personal.

(1) *Usatges de Cataluña.*

A las quatre del matí del dilluns ab un temporal d' aigua furient, lo brandeix de les campanas y 'ls crits dels serenos nos estremiren anunciantnos que 's cremava una de les fàbricas de la senyora viuda de Tolrà y no cal dir los funestos presagis que crusaren per la pensa de tothom al afegirarse que en pochs moments anava á eclipsar-se per qui sab quant, l' estrella somrienta que guia la nau d' aquest poble.

Estava abrandat lo departament ahont hi ha los dinamos de la llum elèctrica, pero que ab los grans y exposats esforços de tots procuraren dominar lo foch, lliurant no passés á altres departaments que com deya, directa ó indirectament tothom ne ploraria. Se diu que 'ls desprendiments de terras y rocàm que poch avants ocorregueren en la timba que hi ha enfront del lloch del succès, esporugí als vigilants de nit que s' hi trobaven trasladantse á altre punt mes segur, emprò deixantsi un llum d' oli perjat en un armari, que es lo que motivá la desgracia. Los perjudicis materials no son los que de moment se creya.

Comentantse encare l' fet recent, lo dimars á las set del vespre altra vegada les campanas de Sant Feliu, primer y al moment las d' aqui batrejant son alarmant só ab las corredissas y crits de foch á la fàbrica de Fonts Calents posaren altra volta en moviment tot lo poble que després d' un parell d' horas de molt trevall y exposició de la vida per ésser los sostres d' ella molt antichs, lograren extingirlo no sens alguns perjudicis materials que de moment no 's poden calcular de part del arrendador senyor don Francisco Panadès y del propietari Exem. Sr. D. Joaquim M. de Paz.

Cal fer constar que nostras Autoritats civil y militar ab sos agents y subordinats, acudiren á son lloch en abdós sinistres diríngint y vetllant respectivament per lo major ordre dels trevalls d' extinció.

També recordém haverhi vist lo clero parroquial.

V. A.

NOVAS

AVÍS D' ADMINISTRACIÓ

Desde avuy en endevant la repartició y cobro de *Lo Catalanista* anirà á càrrec del Centre Periodístich, Plassa de S. Roch, n.º 11, ahont podrán dirigirse nostres abonats pera tot quant fai-gi referencia á l' administració de nostre diari.

Avants d'ahir á l' hora acostumada tingué lloch la sessió de primera convocatoria de nostre Ajuntament ab assistencia de catorze regidors.

Aprobada l' acta de la anterior y després de l' ordre del dia se llegí un a comunicació dels veihis del carrer de S. Fernando demandant que s

allargui lo passeig de Colon, paralelo á la via, fins anar de las casas del en dit carrer, que passá á la comissió correspondent. També 's doná compte d' un ofici firmat per los curials d' aquesta ciutat demandant al Ajuntament que comensi, com á representació oficial de Sabadell, lo missatge que s' endressa al Jutge sortint senyor Pérez Martin acordantse aixis per unanimitat.

Uns quants senyors concejals presentaren una instancia á fi de que 's obri un concurs pera provehir la plassa de professor de la escola municipal de música y director al mateix temps de la banda municipal passant á la comissió de Foment per son dictámen,

Y finalment se doná lectura d' una comunicació de don Emili J. Pérez Martin despedintse de la Corporació municipal y dedicant frasses afectuosas á la població de Sabadell y son districte judicial. A instancies del concejal Sr. Durán que la defensá, s' aprobá per unanimitat la següent proposició: Fer constar en acta que l' Ajuntament s' ha enterat ab gran complacencia de la atenta comunicació de don Emili J. Pérez Martin, jutje sortint d' aquesta ciutat, constant també aixis mateix que encare que l' Ajuntament agraheix aquest acte de cortesia, deplora vivament la pérdua de tan digne funcionari quals rellevants qualitats y correctíssima conducta en la administració de justicia li havia captat lo respecte y consideració dels bons sabadellenchs. Y finalment, ja que en cumpliment d' un precepte legal te qu' abandonar aquest districte, per qual motiu no pot la Corporació evitar que aixó succeixi, s' acordá notificar á tan digne representant de la Lley los bons desitjos qu' animan al Ajuntament pera que sian recompensats en sa carrera jndicial los bons serveys prestats á la causa de la justicia.

No haventhi altres assumptos de que tractar lo President aixecá la sessió

Dimars á la nit morí á la tendre edat de dos anys, després d' una penosa y llarga malaltia, lo nen Esteve Tintó Ferrés, fill de nostre distingit amich Esteve Tintó (fill).

Acompanyém á nostre bon amich y demés familia en son desconsol per tan sensible pérdua.

La Junta Permanent de la Unió Catalanista dirigirà d' aquí pochs dias un manifest á tots los catalans en lo que després de descriure lleugerament la situació del pays donarà algunas instruccions pera la formació d' agrupacions catalanistas.

A causa dels temporals d' aquests últims dias no han sortit encare cap á Madrid, lo President y Secretari del Foment del Travall Nacional, don Joan Sallarés y don Frederich Rahola.

Avuy celebrarà lo «Gremi de Fabricants» sa festa patronal ab un solemne ofici en la parroquia de Sant Feliu, ab sermó á càrrec del eloquent orador sagrat Mossen Joseph Cardona.

Després de la funció religiosa se celebrarà Junta general en lo local de la societat, en la que després de la aprobació de comptes se pasará al nombrament per elecció dels Majoral, Abanderado y Vis-president.

Segons anuncian, avuy á la nit en lo teatro Euterpe hi haurá funció per la companyia Vega, posantse en escena la sarsuela *Cuadros disolventes*.

En la última sessió de la Diputació va aprobarse un dictámen del Ajuntament de Sant Pere de Tarrasa pera que 's formuli un projecte de camí vehinal que uneixi 'l de Tarrasa á Talamanca ab la carretera de Tarrasa á Castellar.

La comissió encarregada de procurar socors en métalich pera 'ls pobles inundats del Amburdà ha tingut la sort de poder organizar un concert que 's donarà en la Sala Estela, graciosament cedida per son propietari, en lo qual pendrà part la eminent artista senyora Theodorini, l'aplaudit mestre senyor Vidiella y 'l celebrat quarteto que dirixeix lo senyor Crickboom, quins ab la millor voluntat y demostrant sos nobles sentiments á favor dels desgraciats, se prestarán generosáment á donar verdadera importancia á la festa musical.

Oportunamente se repartirán invitaciones y 's publicarán los llochs en los quals podrán recullirlas los aficionats á la bona música y 'ls devots de la caritat. Pera cumplir ab lo fi caritatiu del concert, se coticarán las cadiras á cinch pessetas cada una.

Ab lo títol de *Foch y de fum* s' ha posat á la venda al preu d' una pesseta un volúm de poesías catalanas originals del jove y distingit escriptort don Antoni Ferrer y Ferrer.

Es probable que la Junta que tractan de celebrar dintre de pochs días alguns obligacionistas del Ferrocarril de Fransa se reunirá en lo Teatro Principal, á qual efecte 'l senyor Milà y Pi va visitar al senyor Callaso pera que demanés lo corresponent permis á la Junta del Hospital de la Santa Creu' á qual benéfich establiment perteneix lo citat tetro.

Segons nos comunican lo president y secretari de la Comissió organizadora del Congrés Vitícola de Sant Sadurní de Noya, 'l número de delegats que hi assistirà es ja bastant pera que resulti un acte de ressonancia y de gran profit la reunió preparada, quals objectes son: fer comunicar las imprecions dels diferents viticultors de la regió nostra y facilitarlos la manera de que 's conequin, de que 's posin en relació uns ab altres y ueixin sos esforços pel bé comú.

La Comissió recorrerà als pochs que encare no han remés las sevas contestacions que poden ferho avans del dia primer de Febrer. Fins à dita fetxa podrán ser inclosas las sevas opinions en las ponencias que han de formularse.

Al mateix temps, essent de molta utilitat ara y de necessitat més tard quan s' hagin de redactar las Actas y la Memoria del Congrés realisat, coneixer la professió y 'ls tituls dels senyors Delegats pera inscriure sos noms al devant de la Memoria, prega d'ta Comissió que 'ls Delegats se serveixin enviar una nota indicant los seus títols ó professió.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiança.

TELEGRAMAS

Madrid, 19, 6 t.—S. M. la Reyna ha girat à Barcelona 10.000 pessetas ab destí als perjudicats per las inundacions.

Avuy conferenciarán novament los ministres de Foment y Gobernació al objecte de promouer obras públicas en las regions inundadas.

En lo consell de ministres celebrat ahir à l' Habana s' acordà la publicació d' un manifest esplicant l' alcans de l' autonomía. A mes se prengueren altres acorts respecte 'ls quals se guarda reserva.

LA CATALANA

SOCIETAT DE SEGURS CONTRA L' INCENDI Y LAS EXPLOSIONS

A PRIMA FIXA,

domiciliada en Barcelona: Dormitori de S. Francesch, n.º 5.

EN LA CÀSA DE SA PROPIETAT.

Tant per son capital y reservas, que es de **30 millions**, com per esser l' única societat en un tot catalana de las de la seua índole, ha merescut la confiança del públich y sobre tot dels catalans amants de la terra, que no volen cercar fora de casa lo que en sa casa tenen de tota garantia, de manera que comptant 32 anys de vida en 31 Desembre 1896 tenia assegurats capitals que suman

550.741,848.06 PESSETAS

y ha pagat per 4.413 sinistres

5.803.943'11 PESSETAS.

Son Director es **D. Ferran de Delás**, ex-diputat à Corts, Abogat y propietari. **LA CATALANA** se troba representada en totes las poblacions importants d' Espanya.

En aquesta ciutat dirigirse à **D. Antoni de P. Capmany**. — **S. Joan, n.º 43.**

IMPREMPTA DE PERE TUGAS
Treballs pera 'l comers á preus econòmichs.

— CARRER DE CALDERÓN 36 —

Imprenta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL.